

22 - 1

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/78
KARAR NO : 2009/679

DAVACI : GÜNER DAĞDELEN'i temsilen EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ
SENDİKASI

VEKİLİ : AV. KADRIYE CANYURT, AV. AZER MUSTAFA BOZKUŞ
GMK Bulvarı S. Daniş Tunahgil Sok. No:3/13 Maltepe
Çankaya/ANKARA

DAVALI : ERZİNCAN VALİLİĞİ

DAVANIN ÖZETİ : Erzincan, Merkez, İMKB Nevzat Ayaz Fen Lisesinde, edebiyat öğretmeni olarak görev yapan davacının, kademe terfiilerinin geri alınmasına ve bu işlem dayanak olarak davacıdan 901,50 TL.'nin istirdatına ilişkin olarak tesis edilen işlemlerin; müvekkilinin Kars ve Erzincan İllerinde çalıştığı ve bu illerin kalkınmada birinci derecede öncelikli illerden olduğu, müvekkilinin çalışmaları karşılığı verilen kademelerin geri alınmasının hukuka aykırı olduğu, idarece yapılan ödemelerin 60 gün içinde geri alınabileceği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacının 657 sayılı Yasanın 64. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen şartları taşımadığı halde sehven verilen iki adet kademe ilerlemesinin geri alınmasının hukuka uygun olduğu, geri alınan kademe terfileri nedeniyle davacıya fazla' ödenen 901,50 TL.'nin kamu malı olduğu ve davacı tarafca ödenmesinin gerektiği, ancak davacı tarafından henüz bir ödeme yapılmadığı, davanın reddinin gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Sivas İdare Mahkemesi'nce dava dosyası incelendi, gereği görüldü:

Dava; Erzincan, Merkez, İMKB Nevzat Ayaz Fen Lisesinde, edebiyat öğretmeni olarak görev yapan davacının, kademe terfiilerinin geri alınmasına ve bu işlem dayanak alınarak davacıdan 901,50 TL.'nin istirdatına ilişkin olarak tesis edilen işlemlerin iptali iştemiyle açılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na 418 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4. maddesiyle eklenen, anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin Anayasa Mahkemesi'nin 5.2.1992 gün ve E:1990/22, K:1992/6 sayılı kararıyla iptal edilmesinden sonra aynı düzenlemenin 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesiyle getirildiği 64. maddesinin son fıkrasında, "...72 nci madde gereğince belirli bir süre görev yapmak üzere mecburi olarak sürekli göreve atanan Devlet Memurlarından kalkınmada 1.derecede öncelikli yerlerde bulunanlara (Erzurum ve Artvin illeri dahil) bu yörelerde fiilen çalışmak suretiyle başarılı geçirilen her iki yılın karşılığında aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere ayrıca bir kademe ilerlemesi daha verilir. Yıllık izinde geçirilen süreler fiilen çalışılmış sayılır. İki yıldan az süreler dikkate alınmaz." hükmü mevcuttur.

657 sayılı Kanunun yukarıda hükmü yazılı 64. maddesinin son fıkrasında yer alan "...mecburi olarak sürekli görevle atanan..." ifadesi kapsamına eş durumu, istek, özür gibi hallerin dahil edilmesinin mümkün olmadığı, başka bir ifadeyle kalkınmada birinci derecede öncelikli bölgelere atanan tüm memurları değil, belirli bir süre görev yapmak üzere **mecburi olarak sürekli görevle atananları** kapsamına aldığı anlaşılmaktadır.

03.08.1990 günlü ve 20594 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurum Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği"nin "Zorunlu Hizmet Bölgesi" başlıklı 14. maddesinde, kalkınmada öncelikli illerin (Ek-1) zorunlu hizmet bölgesi olarak tespit edildiği, 15.10.1978 tarihinden sonra göreve başlayan öğretmenlerin bu hizmet bölgesine dahil illerde dört yıl süreyle çalışmak zorunda oldukları, "Zorunlu Bölge Hizmetinden Sayılmayacak Süreler" başlıklı 31. maddesinin (b) fıkrasında, muvazzaf askerlik hizmetinde (bu hizmetin ifası amacıyla kamu

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/78
KARAR NO : 2009/679

kurum ve kuruluşları emrinde öğretmen olarak geçirilen süreler hariç) geçirilen sürelerin zorunlu bölge hizmetinden sayılmayacağı, Geçici 1. maddesinde ise, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte, 83/6525 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ekinde yürürlüğe konulan "Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik" ile tespit edilen beşinci hizmet bölgesine dahil illerde üç, dördüncü hizmet bölgesine dahil illerde toplam dört yıl süreyle görev yapmış olanların bu Yönetmelikte öngörülen zorunlu bölge hizmetini tamamlamış sayılacakları, eksik hizmeti olanların eksik hizmetlerinin 15inci madde hükmü de göz önünde bulundurularak bu esasa göre öğretim yılı bütünlüğü içinde tamamlattırılacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan Yönetmelikte değişiklik yapan 19.1.1995 günlü ve 22176 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurum Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik" in, 9. maddesinde ise öğretmenlik görevine 3.8.1990 tarihinden sonra başlayanların zorunlu hizmet bölgesine dahil birinci grup illerinde 3 yıl ya da ikinci grup illerinde dört yıl süreyle çalışmak zorunda oldukları; öğretmenlik görevine 3.8.1990 tarihinden önce başlayanların ise zorunlu bölge hizmetine tabi olmadıkları kuralı, Geçici 1. maddesinde ise, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte Ek-1 sayılı listede belirtilen illerde 14. maddede belirtilen sürelerde görev yapmış olanlar ile daha önceki idari düzenlemeler çerçevesinde birinci gruba dahil illerde en az iki yıl süreyle çalışmış olması yeterli görülerek görev yerleri bölge dışına değiştirilenlerin zorunlu bölge hizmetini tamamlamış sayılacakları, zorunlu bölge hizmeti bir yıl veya daha fazla sürede eksik olanların eksik hizmetlerinin, 15. madde hükmü de göz önünde bulundurularak öğretim yılı bütünlüğünde tamamlattırılacağı, zorunlu bölge hizmeti eksiği 1 yıldan az olanların tamamlama yükümlülüğünden muaf tutulacakları kuralı getirilmiştir.

Yukarıda anılan Yönetmeliği yürürlükten kaldırarak, 11.6.2000 günlü ve 24076 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği"nin, "Zorunlu Çalışma Yükümlülüğü" başlıklı 7. maddesinin ilk fıkrasında, "**Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Bakanlık kadrolarına ilk defa öğretmen olarak atanmış olanlar** ikinci hizmet bölgesi içindeki illerde en az (4) yıl, üçüncü hizmet bölgesi içinde illerde en az (3) yıl veya her iki bölgede toplam (4) yıl çalışmakla yükümlüdürler" hükmü; "Zorunlu Çalışma Yükümlülüğünden Sayılacak ve Sayılmayacak Süreler" başlıklı 33. maddesinin (b) fıkrasında, "aylıksız izinli olarak geçirilen sürelerin zorunlu çalışma süresinden sayılmayacağı" hükmü; Geçici 3. maddesinde, bu Yönetmeliğin 43. maddesiyle yürürlükten kaldırılan Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurum Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda zorunlu hizmet yükümlülüğünü yerine getirmek üzere yer değiştirme suretiyle atanmış öğretmenler, zorunlu çalışma sürelerini veya buldukları illerde geçirilmesi gereken süreyi tamamlayıp tamamlamadıklarına bakılmaksızın bu Yönetmeliğin yayımı tarihini izleyen ilk yer değiştirme döneminde buldukları il dışına yer değiştirme isteğinde bulunabilirler.

Bunlardan zorunlu hizmet yükümlülükleri nedeniyle zorunlu hizmet bölgesine dahil illere yer değiştirme suretiyle atamaları yapıldığı halde çeşitli özür durumlarından dolayı atamaları veya görevden ayrılmaları ertelenenler, bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir ay içinde başvuruda bulunmaları halinde yapılan atamaları iptal edilir. Atamaları bu şekilde iptal edilenler, branşlarında açık norm kadro bulunmak koşuluyla öncelikle görevli oldukları eğitim kurumlarına, yoksa il içinde branşlarında açık norm kadro bulunmayan diğer eğitim kurumlarına atanırlar." hükmü bulunmaktadır.

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/78
KARAR NO : 2009/679

11.6.2000 günlü ve 24076 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği" hükümlerinin değerlendirilmesinden, 11.06.2000 tarihinden sonra atanan öğretmenlerin zorunlu hizmet yükümlüsü olarak atandığı, bu tarihten önce Bakanlık kadrolarına atanmaların yer değiştirme suretiyle atanmaları halinde zorunlu hizmet yükümlülüklerinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacının ilk atama yoluyla 30.09.1999 tarihinde Kars İline öğretmen olarak atandığı, 21.07.2000-21.11.2001 tarihleri arasında askerlik görevini ifa ettiğinden ücretsiz izinli sayıldığı, davacıya Kars İlinde görev yaptığı süreler gözönünde bulundurularak 657 sayılı Yasanın 64/son. maddesi gereği bir kademe ilerlemesi verildiği, davacının 10.09.2003 tarihli atama kararname ile Erzincan İline atamasının yapıldığı, davacıya Kars İlinde görev yaptığı süreler de gözönüne alınarak 08.02.2005 ve 08.02.2007 tarihlerinde iki kez 657 sayılı Yasanın 64/son. maddesi uyarınca kademe ilerlemesi yaptırıldığı, dava konusu edilen işlem ile davacıya Erzincan İlinde verilen iki adet kademe ilerlemesinin sehven yapıldığı gerekçesiyle geri alındığı ve iki adet kademe ilerlemesinin geri alınması üzerine de geriye doğru 15.10.2007 ile 15.12.2008 tarihleri arasında davacıya fazla ödendiği iddia edilen toplam 901.50 TL.'nin istirdatına ilişkin işlemin tesis ve tebliği üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davanın, davacıya Erzincan İlinde çalıştığı süreler dolayısıyla 657 sayılı Yasanın 64/son. maddesine istinaden verilen iki kademe ilerlemesinin geri alınmasına ilişkin kısmına yönelik olarak yapılan değerlendirmede;

Davacının atandığı tarihte yürürlükte olan 03.08.1990 günlü ve 20594 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Okul ve Kurum Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği uyarınca zorunlu hizmet yükümlüsü olarak Kars İline atandığı, burada (askerlik görevini ifa ettiği için aylıksız izinli sayıldığı süreler hariç olarak) yaklaşık olarak 2 yıl 8 ay süre ile görev yaptığı, bu görev süresi için 657 sayılı Yasanın 64/son. maddesi gereği bir adet kademe ilerlemesinin yapıldığı, davacının daha sonra 10.09.2003 tarihli kararname ile Erzincan İline atandığı, bu haliyle davacının Kars İline atandığı tarihte meri olan ve anılan Yönetmeliği yürürlükten kaldıran, 11.6.2000 günlü ve 24076 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Öğretmenlerinin Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği"nin 7., 43. ve Geçici 3. maddesi gereğince davacının zorunlu hizmet yükümlüsü olmaktan çıkarıldığı, bu haliyle davacının Erzincan İlinde zorunlu hizmet yükümlüsü olarak görev yapmadığı, bu nedenle 657 sayılı Yasanın 64/son. maddesindeki kademe ilerlemesi için sayılan şartları taşımadığı anlaşıldığından, her ne kadar Erzincan İli kalkınmada öncelikli il olsa da davacıya Erzincan İlinde 08.02.2005 ve 08.02.2007 tarihlerinde iki kez verilen kademe ilerlemelerinin geri alınmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Davanın, davacıya Erzincan İlinde 657 sayılı Yasanın 64/son. maddesine istinaden verilen iki kademe ilerlemesinin geri alınmasına ilişkin işleme istinaden 15.10.2007 ile 15.12.2008 tarihleri arasında davacıya fazla ödendiği iddia edilen toplam 901.50 TL.'nin istirdatına ilişkin kısmına yönelik olarak yapılan değerlendirmede;

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun, 22.12.1973 tarih ve E:1968/8, K:1973/14 sayılı kararında, idarenin yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın kanunsuz terfi veya intibaka dayanarak ödediği meblağı her zaman geri alabileceği, bunun dışında kalan hallerde hatalı ödemelerin istirdadının hatalı ödemenin ilk yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi olan 90 (60) gün içinde kabil olduğu ve bu süre geçtikten sonra istirdat edilemeyeceği belirtilmiş, anılan kararın

T.C.
SİVAS
İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2009/78
KARAR NO : 2009/679

gerekçesinde iyi niyet kuralı üzerinde de durularak, idarenin sakat ve dolayısıyla hukuka aykırı terfi veya intibak işlemine, idare edilenin gerçek dışı beyanı veya hilesi sebep olmuşsa ya da geri alınan idari işlem yok denilecek kadar sakatlık taşımakta ise, yahut yapılan ödemelerde idare edilenin kolayca anlayabileceği kadar açık bir hata bulunmaktaysa ve idareyi bu konuda haberdar etmemişse, memurun iyi niyetinden söz etmeye imkan olmadığı ve bu işlemlere dayanılarak yapılan ödemeler için süre düşünülmemeyeceği, bu ödemelerin her zaman geri alınabileceği ancak, bunun dışındaki hatalı ödemeler için memurun iyi niyetinin istikrar ve kanunilik kadar önemli bir kural olduğu ve bu nedenle yukarıda belirtilen istisnalar dışındaki hatalı ödemelerin dava açma süresi olan 90 (60) gün içinde geri alınabileceği vurgulanmıştır.

İdare ve idari yargı mercileri yönünden bağlayıcı nitelikte olan söz konusu kararda benimsenen ilkeler karşısında idare edilen durumundaki davacının kolayca anlayabileceği açık bir hatadan sözedilebilmesi olanaksız olduğundan, davacıya usulsüz ödendiği öne sürülen ve davalı idarece verilen iki adet hatalı kademe ilerlemesinden kaynaklanan hatalı ödemelerin yapıldıkları tarihlerden itibaren 2577 sayılı Yasada belirtilen 60 günlük dava açma süresi geçtikten sonra maaştan kesinti yapmak suretiyle geri alınmasına hukuki olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davalı idarece dava konusu edilen istirdat işleminin tesis tarihi gözönünde bulundurularak, bu tarihten önceki 60 gün içinde kalan fazla tutarların iadesi istenebilecekken, davacıya 15.10.2007 ile 15.12.2008 tarihleri arasında fazla ödenen toplam 901.50 TL.'nin tümünün iade edilmesinin istenilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın; davacıya Erzinan İlinde verilen iki adet kademe ilerlemesinin geri alınmasına ilişkin işleme yönelik kısmının **reddine**, davacıdan 901.50 TL.'nin istirdat edilmesine ilişkin işleme yönelik kısmının ise **iptaline**, dava kısmen iptal kısmen ret ile sonuçlandığından, aşağıda dökümü yapılan 105,90 TL yargılama giderinin yarısı olan 52,95 TL.'nin davalı idarece davacıya verilmesine, diğer yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta avansının istemi halinde davacıya iadesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 400 TL. vekalet ücretinin davalı idarece davacıya verilmesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içinde Danıştay nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere 30/06/2009 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
RECEP YILMAZ
KORKMAZ
37790

Üye
ADNAN ŞAHİN
101630

Üye
KADİR KORKMAZ
101637

YARGILAMA GİDERLERİ :	
Başvurma Harcı :	15.60 TL.
Karar Harcı :	15.60 TL.
Vekalet Harcı :	2.50 TL.
Y.D. Harcı :	25.60 TL.
Posta Giderleri :	46.60 TL.
TOPLAM :	105,90 TL

